

Egzekucja komornicza należnych alimentów nie zawsze przynosi oczekiwane skutki, zwłaszcza jeśli dłużnik nie pracuje, nie posiada majątku, z którego można byłoby je ściągnąć, albo gdy celowo uchyla się od ich płacenia. W takiej sytuacji można skorzystać z pomocy, którą gwarantuje ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2016, poz. 169 ze zm.) Pomoc ta jest jednak uzależniona od tego, czy został wydany wyrok zasądający alimenty oraz od kryteriów dochodowych. **Jeśli alimenty zostały zasądzone, a zobowiązany ich nie płaci, rodzic samotnie wychowujący dziecko może ubiegać się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego pod warunkiem jednak, że spełnia przewidziane w w/w ustawie kryteria.** Świadczenie z funduszu alimentacyjnego jest to kwota pieniężna wypłacana osobie uprawnionej na poczet należnych jej świadczeń alimentacyjnych. Świadczenie wypłaca gmina, w której mieszka osoba uprawniona do alimentów. Ma ono charakter świadczenia zwrotnego, albowiem dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrócenia gminie należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

O przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą się ubiegać wyłącznie osoby, które mają sądowo orzeczone alimenty i tylko wówczas, jeśli egzekucja komornicza tych alimentów okazała się bezskuteczna oraz spełniają kryteria dochodowe.

ZMIANA WYSOKOŚCI ORZECZONYCH ALIMENTÓW I UCHYLENIE OBOWIĄZKU ALIMENTACYJNEGO

Zasądzone raz alimenty nie oznaczają, że ich wysokość nie może ulec zmianie. Najczęściej sądy podwyższają alimenty, jeśli wzrosną potrzeby dziecka (np. ze względu na wiek, stan zdrowia, szkołę, dodatkowe zajęcia). W praktyce sądowej trudno jest obniżyć alimenty. Można się o to ubiegać, gdy pogorszy się sytuacja majątkowa zobowiązanego. Pogorszenie sytuacji zobowiązanego musi być od niego niezależne, np. w wyniku choroby, wypadku, wypadku losowego, a nie wynikać np. z rezygnacji z pracy.

Z żądaniem uchylenia obowiązku alimentacyjnego może wystąpić rodzic zobowiązany do płacenia alimentów, jeśli dziecko będzie już w stanie utrzymać się samodzielnie. Ponadto, zgodnie z art. 144¹ KRiO zobowiązany może również uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie dotyczy to jednak obowiązku rodziców względem ich małoletniego dziecka.

Nowelizacja Kodeksu karnego oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która weszła w życie 31 maja 2017 r., wprowadziła jasne zasady. Każdy, kto zalega z alimentami na kwotę równą lub przewyższającą trzymiesięczne zobowiązania, podlega grzywnie, ograniczeniu wolności lub pozbawieniu wolności do roku. Dłużnicy alimentacyjni będą mogli uniknąć kary jeśli zapłacą wszystkie zaległości w ciągu 30 dni od wydania wyroku sądu. Skazani na karę pozbawienia wolności nie będą musieli odbywać jej w więzieniu, będzie mógł to być nadzór elektroniczny, który pozwoli dłużnikowi normalnie pracować. Wyższa kara grzywny lub pozbawienia wolności do lat dwóch może być zastosowana w przypadku, gdy dłużnik, nie płacąc alimentów, pozbawił dziecko podstawowych środków do życia.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o alimentach odwiedź stronę www.darmowapomoc.com.pl lub zapytaj prawnika w Punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej.

www.ztn.com.pl
tel. 791 530 803

powiat.chojnice.pl

Zadanie publiczne jest finansowane ze środków otrzymanych od Powiatu Chojnickiego

ALIMENTY NA DZIECI

Rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania (art. 133 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015, poz. 2082 ze zm.)). Oznacza to więc, że **rodzice mają obowiązek pomocy dziecku od czasu jego narodzin do usamodzielnienia się.**

Obowiązek alimentacyjny, jak stanowi art. 128 KRiO to obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania, i obciąża krewnych w linii prostej (rodzice, dzieci, dziadkowie, wnuki) i rodzeństwo. Dostarczanie środków utrzymania to m.in. zapewnienie uprawnionemu mieszkania, żywienia, odzieży, opieki lekarskiej. Przez środki wychowania rozumie się z kolei środki niezbędne do prawidłowego rozwoju fizycznego i duchowego osoby uprawnionej, a więc w przypadku dziecka - środki umożliwiające zapewnienie mu odpowiedniej pielęgnacji, pieczy oraz zapewnienie mu odpowiedniego wykształcenia i rozwinięcie jego zainteresowań czy uzdolnień, np. przez uczestnictwo w zajęciach dodatkowych, kółkach zainteresowań.

W sytuacji, gdy rodzice opiekują się dzieckiem wspólnie np. jako małżonkowie, w/w środki są dostarczane prawie w każdym przypadku przez oboje z nich. Po rozwodzie albo w innej sytuacji, która prowadzi do sprawowania pieczy nad małoletnim jedynie przez jednego z rodziców, realizacja obowiązku alimentacyjnego najczęściej ogranicza się w przypadku drugiego z rodziców do okresowego przekazywania oznaczonych sum pieniędzy. W myśl bowiem art. 135 § 2 KRiO wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego - w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

USTALANIE WYSOKOŚCI ALIMENTÓW

Wysokość należnych świadczeń alimentacyjnych ustala się, biorąc pod uwagę łącznie następujące kryteria:

1. usprawiedliwione potrzeby uprawnionego (dziecka) oraz
2. zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (rodzica).

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz także miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, stanu zdrowia, możliwości zarobkowych osób zobowiązanych do

jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego przypadku. Ponadto, te usprawiedliwione potrzeby nie oznaczają wcale potrzeb podstawowych. **Chodzi tu o zapewnienie osobie uprawnionej odpowiednich, nie zaś minimalnych warunków bytowania.** Dziecko musi mieć zagwarantowane godziwe warunki mieszkaniowe, wyżywienie zapewniające jego prawidłowy rozwój, odzież stosowną do wieku, odpowiednią opiekę lekarską oraz odpowiednie warunki do uczenia się. Inne potrzeby należy rozpatrywać w zależności od osobistych cech dziecka, np. w sytuacji, gdy ma ono wybitny talent, powinno mieć możliwość jego rozwijania, a także od zamożności zobowiązanego. Przy ustalaniu wysokości obowiązku alimentacyjnego należy brać również pod uwagę rozwój duchowy i intelektualny dziecka. Uwzględnia się zatem także koszty związane z jego uczestnictwem w życiu kulturalnym, takim jak: teatr, kino, książki, czasopisma, nauka języków obcych. Należy przy tym pamiętać, iż zgodnie z wypracowanym w orzecznictwie poglądem **dzieci nie mogą żyć na gorszej stopie życiowej niż ich rodzice.** Najczęściej sądy żądają załączenia zestawienia wydatków poczynionych na dziecko, a nie dostarczania szczegółowych rachunków i faktur. Otrzymywane świadczenie wychowawcze „500+” nie ma żadnego wpływu na wysokość alimentów. Nie jest wliczane do dochodów i nie podlega egzekucji komorniczej.

Górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Badając te możliwości sąd musi wziąć pod uwagę zarówno faktycznie uzyskiwane przez niego zarobki i dochody, jak i takie zarobki i dochody, które zobowiązany mógłby uzyskać, gdyby dochował należytej staranności, przestrzegał zasad prawidłowej gospodarki oraz wykorzystał w pełni swoje umiejętności i wykształcenie. Warto dodatkowo podkreślić, iż w stosunku do osoby świadczącej, pod uwagę należy wziąć zarówno wynagrodzenie zasadnicze, jak i premie, dodatki i wszelkiego rodzaju nagrody. Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie definiuje możliwości zarobkowych

i majątkowych zobowiązanego. Przyjmuje się jednak, że sąd powinien brać pod uwagę wszystkie uzyskiwane przez zobowiązanego dochody, np. jeśli zobowiązany otrzymuje wynagrodzenie z tytułu nielegalnego zatrudnienia, co zostałoby poparte w toku postępowania stosownymi dowodami. Osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny musi się z tym liczyć przy podejmowaniu decyzji na zakup różnych dóbr i planować ich wysokość

stosownie do posiadanych możliwości. Jeśli więc zobowiązany weźmie kredyt na zakup nowego auta, to nie będzie miało to znaczenia dla sądu przy ustalaniu wysokości alimentów.

Nierzadko się zdarza, iż osoba zobowiązana do płacenia alimentów chce ukryć swój majątek oraz swoje rzeczywiste dochody. W takim jednak przypadku KRiO chroni interes osoby uprawnionej. Zgodnie bowiem z art. 136 KRiO, jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wyników sądu zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Zabezpieczenie alimentów - w sprawach alimentacyjnych można wystąpić z wnioskiem o zabezpieczenie alimentów na czas trwania sprawy w sądzie. Rząd planuje wprowadzić w życie zamiast zabezpieczenia alimentów tzw. „alimenty natychmiastowe”. O szczegóły proszę pytać w punktach nieodpłatnych porad.

JEDYNIENIE DO LAT 18?

Usamodzielnienie się dziecka nie jest równoznaczne z dniem ukończenia przez nie 18-go roku życia. Osoba, która osiągnęła pełnoletność ma prawo domagać się od rodzica alimentów na swoje utrzymanie, pod warunkiem jednak, że nie ma rzeczywistej możliwości samodzielnego utrzymywania się. Jeżeli dziecko chce się uczyć, zdaje egzaminy, nie powtarza lat, a jego osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki, wówczas rodzice są zobowiązani do finansowego wsparcia. Sąd rozpatrując sprawę o przyznanie alimentów dla pełnoletniego dziecka, bierze przede wszystkim pod uwagę fakt, czy dziecko się uczy, stara się o znalezienie zatrudnienia, czy nauka, którą pobiera umożliwia mu podjęcie pracy, predyspozycje zarobkowe oraz czy będzie w stanie utrzymać się z dochodów uzyskanych za własną pracę. Ważnym jest jednak, że kształcenie po osiągnięciu pełnoletności nie może przybierać cech pozorności, czyli np. dziecko pełnoletnie zmienia co roku kierunek studiów, ma problemy w nauce bądź powtarza rok lub klasę. Po zakończeniu edukacji obowiązek alimentacyjny również nie wygasa automatycznie. W razie sporu rozstrzyga o tym sąd. **Możliwa jest jednak sytuacja, gdzie obowiązek alimentacyjny nie wygaśnie z uwagi na stopień niepełnosprawności dziecka.**

CZY ZAWSZE TRZEBA ZAŁATWIAĆ SPRAWĘ W SĄDZIE?

Ustalenie alimentów nie musi odbywać się jedynie w sądzie. Rodzice dziecka mogą sami dojść do porozumienia w sprawie alimentów i zawrzeć w tym przedmiocie umowę cywilnoprawną. Należy w niej określić wysokość miesięcznego świadczenia alimentacyjnego oraz termin i sposób jego wypłacania. Taką umowę najlepiej zawrzeć u notariusza. Ponadto, po zaopatrzeniu takiego dokumentu w klauzulę wykonalności przez sąd, taka umowa jest tak samo skuteczna jak wyrok zasądający alimenty, a rozwiązanie o wiele szybsze i z pewnością mniej stresujące.

Jeśli rodzice nie są w stanie porozumieć się co do umowy w sprawie alimentów może warto skorzystać z **mediacji**. Mediator pomoże rodzicom wypracować kompromis, który może być korzystny dla obydwu stron, a zwłaszcza służyć dobru dziecka.

Można również zawrzeć w tym przedmiocie **ugodę sądową**. To rozwiązanie jest możliwe zarówno przed wniesieniem pozwu, w tzw. postępowaniu pojednawczym, albo na każdym etapie toczącego się postępowania.

EGZEKUCJA ALIMENTÓW

Często zdarza się, że osoba zobowiązana do płacenia alimentów uchyla się od ich płacenia. W takiej sytuacji można wystąpić na drogę przymusowego egzekwowania tych świadczeń. W tym celu należy zwrócić się do komornika, który ma obowiązek ściągnięcia należnych od dłużnika alimentów. Wniosek o wszczęcie egzekucji alimentów można złożyć według swego uznania: albo u komornika właściwego ze względu na miejsce zamieszkania zobowiązanego albo ze względu na miejsce zamieszkania uprawnionego. W praktyce często zdarzają się sytuacje, w których do płacenia alimentów zobowiązane są osoby przebywające za granicą lub odbywające karę pozbawienia wolności. Również od takich osób można ściągnąć alimenty.

